

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА СЕСИЯ ПО СЛУЧАЙ 150-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА РАЙКО ЖИНЗИФОВ

На 2 март 1989 г. в Благоевград се проведе международна научна сесия по случай 150 години от рождението на Райко Жинзифов (1839—1877). Тя бе организирана от Института за литература при БАН, Висшия педагогически институт в Благоевград и Общинската комисия за духовно развитие (Благоевград). Взеха участие учени от Съветския съюз и Чехословакия. Заседанията бяха ръководени от проф. Жельо Авджиев и проф. Дочо Леков.

В своя доклад Дочо Леков очерта онези тенденции в книжовното дело на възрожденеца, които определят мястото му в цялостния развой на българската литература. Изследователят потърси както националните, така и общочовешките измерения на Жинзифовото слово. Тръгвайки от конкретни произведения, той разглежда връзката им с традицията, оригиналния замисъл, актуалната за тогавашния исторически момент проблематика.

„Райко Жинзифов в своето време и днес“ бе озаглавен докладът на проф. Илия Конев. Той шрихира биографията на българина от Велес през втората и третата четвърт на XIX в. Спря се върху погрешната теза за гръцкото съзнание на родителите му. Разглежда личността на възрожденеца в динамичен план — сред неговите съвременници и като незримо присъствие в настоящето.

Задълбочен анализ на Жинзифовата поезия направи Катя Станева. Тази проблематика бе продължена с изследването на Петър Парашкевов „Митико-фолклорни пластове в поезията на Райко Жинзифов“. Ст. н. с. Марина Чемоданова (СССР) говори за участието на Р. Жинзифов в сборника на Николай В. Гербел „Позия славян“.

Проф. Зденек Урбан (ЧССР) изнесе факти за издирванията си в чехословашките архиви и книгохранилища. Намерените от него документи (две писма и една телеграма) свидетелствуват за етническото единство на българските земи. Този въпрос бе в сърцевината и на доклада „Райко Жинзифов и българският език“ от

ст. н. с. Стоян Жерев. Убедително бе защитена тезата, че в езика на нашия възрожденец са отразени, макар и по-особено, най-важните тенденции в книжовноезиковото развитие след Кримската война, когато в резултат на интензивни унификационни процеси се очертава все по-определено неговият съвременен облик.

Ст. н. с. Зина Маркова прочете своето изследване „Райко Жинзифов и църковният въпрос“, като изтъкна, че борбата за самостоятелна българска църква е оставила трайна следа в публицистиката на книжовника. В същата насока ст. н. с. Виктор Косик (СССР) направи интересен паралел с разработката „Църковният въпрос и публицистиката на Райко Жинзифов и Константин Леонтиев“. Осветлени бяха усилията на двамата литератори да повлияят на официалната руска позиция по жизненоважния за отечеството ни проблем.

Преводаческото дело на Р. Жинзифов бе разгледано в доклада на Николай Аретов. Той се спря върху „Новобългарска сбирка“ и цикъла стихове „Новобългарска гусла“. Отбеляза, че Р. Жинзифов участва активно в диалога на българите със света. От своя страна доц. Иван Павлов анализира Жинзифовия превод на „Краледворски ръкопис“ като творческа интерпретация на едно историческо четиво.

Върху проблемите на композицията в разказа „Прометей“ говори Илия Недин. Камен Михайлов направи извода, че Р. Жинзифов е един от първите литературни историци у нас. Той посочи, че интересите му са твърде широки — от старата книжнина до неговите пишущи съвременници. Съобщение за три препечатани стихотворения на Р. Жинзифов в „Съвременни книжки за прочитане от всекито“ направи Илиана Савова.

В изказванията и разискванията взеха участие Йордан Ванчев и Дочо Леков. Сесията бе закрыта със слово на Илия Конев.

Росен Тахов